

Sygn. akt I UK 231/16

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania S. T.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddziałowi w Ł.
o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 29 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 22 października 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...), wyrokiem z 22 października 2015 r., oddalił apelację S. T. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z 15 grudnia 2014 r., w którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z 27 maja 2014 r. stwierdzającej, że od 1 października 2013 r. S. T. podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że organ rentowy na podstawie złożonych przez wnioskodawcę dokumentów, zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004, ustalił tymczasowo właściwe dla S. T. ustawodawstwo słowackie. Z kolei instytucja słowacka nie zaakceptowała

ustalonego ustawodawstwa właściwego. Takie stanowisko jest dla polskiego organu rentowego wiążące, tym bardziej, że nie może on przeprowadzać własnych postępowań w zakresie świadczenia pracy na terytorium Słowacji, bowiem ocena prawa zaistnienia stosunku ubezpieczenia mogła nastąpić wyłącznie na podstawie wskazanych przez normę kolizyjną przepisów miejsca świadczenia pracy i mogła być dokonana tylko przez organ władny te przepisy stosować.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) wniósł S. T., zaskarżając wyrok w całości i podnosząc jako podstawy kasacyjne naruszenie prawa materialnego tj. art. 14 ust. 5b oraz art. 16 ust. 4 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 987/2009 z 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004. W świetle powyższych podstaw skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcie o kosztach postępowania według norm przepisanych. W skardze kasacyjnej zawarto także wniosek o zadanie pytania prejudycjalnego do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości, wobec braku zdefiniowania pojęcia pracy o charakterze marginalnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, że w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że powyższa konieczność nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak ponadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP z 2003 r. nr 13, poz. 5). Kwestia wskazywana jako zagadnienie wywołujące wątpliwości prawne, doczekała się już wykładni Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 25 listopada 2016 r., I UK 370/15 (niepublikowany), wskazano – powołując się na poglądy judykatury, że wykonywanie pracy za granicą w rozmiarze kilku godzin w okresie miesiąca (po odliczeniu czasu dojazdu) jest niewątpliwie pracą o charakterze marginalnym, uniemożliwiającym ustalenie polskiego ustawodawstwa (por. także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, LEX nr 1977828). W sprawie takiej ostateczną decyzję wydaje instytucja ubezpieczenia społecznego kraju, w którym złożono wniosek o ustalenie właściwego ustawodawstwa, ale najpierw powinno dojść do ustalenia właściwego ustawodawstwa w drodze decyzji tymczasowej, doręczonej właściwemu organowi zagranicznemu na podstawie art. 16 ust. 1 rozporządzenie nr 987/2009. Dopiero po przeprowadzeniu wzajemnych uzgodnień w drodze procedury koncyliacji, możliwe jest wydanie decyzji ostatecznej. Ponadto jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12 (OSNP 2014 nr 3, poz. 47), nie jest dopuszczalna ocena stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim przez instytucję miejsca zamieszkania osoby wnoszącej o

ustalenie właściwego ustawodawstwa, ponieważ stwierdzenia spełnienia warunków ubezpieczenia społecznego w systemie prawnym państwa wykonywania pracy podlegającym koordynacji na podstawie Rozporządzenia nr 883/2004 dokonują organy właściwe do stosowania tego prawa. Oznacza to, że polski organ rentowy (jako instytucja właściwa według miejsca zamieszkania wnioskodawcy) nie ma kompetencji do oceny spełnienia warunków objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym w innym państwie członkowskim z tytułu wykonywania tam pracy najemnej.

Wskazując na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż w nie zachodzi konieczność dokonania wykładni przepisów prawa wskazanych przez skarżącego.